

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie, Boico Victor,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General Interimar Dimitraș Marcel, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Trupelor NKVD a regiunii Saratov din 08 noiembrie 1941, în privința lui

Bessarab Constantin Xxxx, născut în
anul xxxx, originar din s. xxxx, județul
xxxx, xxxx;

Nazarenco Mihail Xxxx, născut în
anul xxxx, originar din s. xxxx, județul
xxxx, xxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Trupelor NKVD a regiunii Saratov din 08 noiembrie 1941, *Nazarenco Mihail* a fost condamnat în baza art. 19-58-1 lit. a) din Codul penal al RSFSR, la 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Bessarab Constantin a fost condamnat în baza art. 19-58-1 lit. a) din Codul penal al RSFSR, la pedeapsă capitală, fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, *Nazarenco Mihail* și *Bessarab Constantin* au fost declarați vinovați și condamnați pentru faptul că, în noaptea de 23 spre 24 mai 1941, împreună și după înțelegere prealabilă, intenționau să treacă granița de stat a URSS pentru a ajunge în altă țară, însă nu au reușit, deoarece au fost reținuți, adică au comis infracțiunea prevăzută de art. 19-58-1 lit. (a) CP al RSFSR - *tentativă de trădare de patrie*.

3. Adjunctul Procurorului General Interimar Dimitraș Marcel, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Trupelor NKVD a regiunii Saratov din 08 noiembrie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin, și reabilitarea acestora.

În motivarea recursului în anulare, recurentul invocă că:

- sentința de condamnare în privința lui Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin a fost pronunțată de instanța de judecată doar în baza declarațiilor depuse de inculpați, fără a fi cercetate și alte probe;

- instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- sentința de condamnare emisă în privința lui Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin, este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct. 44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată;

- în temeiul art. 391 pct. 6) din Codul de procedură penală, procesul penal în privința inculpaților Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin, urmează a fi încetat, în legătură cu prezența circumstanțelor ce exclud tragerea la răspundere penală;

- în condițiile art. 3 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08.12.1992, Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin, urmează a fi reabilitați.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre

7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

În cazul dedus judecății, Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin au fost condamnați pentru tentativă de trădare de patrie, situație ce cade sub incidența art. 3 lit. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și în final, urmează a fi reabilitat.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Nazarenco Mihail și Bessarab Constantin în baza art. 19-58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General Interimar Dimitraș Marcel, se casează sentința Tribunalului militar al Trupelor NKVD a regiunii Saratov din 08 noiembrie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui **Bessarab Constantin Xxxx și Nazarenco Mihail Xxxx**, condamnați în baza art. 19-58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR.

Bessarab Constantin Xxxx și Nazarenco Mihail Xxxx sânt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **16 mai 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor